GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḑI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĚ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNŢIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 43. *Mercurĭ, 25 Februariu (9 Martie).* **1887.**

Braşovŭ, 24 Februariu 1887.

Triste vremurĭ mai are sĕ percurgă aḑĭ Bulgaria. Abia liberaţĭ mai erĭ alaltăerĭ de sub jugulŭ paşalelorŭ turcescĭ, Bulgarii curêndŭ au trebuitŭ sĕ esperieze câtŭ de greu este în ḑiua de aḑĭ pentr'unŭ poporŭ micŭ d'aşĭ susţiné şi apĕra independenţa. Incă nicĭ n'au trecutŭ ḑece anĭ dela capitulaţiunea lui Osman-paşa la Plevna şi noulŭ statŭ bulgarŭ a şi trebuitŭ sĕ supórte unŭ crâncenŭ rĕsboiu, ce a reclamatŭ multe jertfe, şi câteva revoluţiunĭ.

Revoluţiunea rumeliotă, precum şi detronarea prinţului Alexandru de Battenberg şi contra-revoluţiunea, care l'a readusŭ în ţéră, pentru ca curêndŭ după aceea sĕ abḑică dela tronŭ şi sĕ părăséscă Bulgaria de bună voiă, s'au sĕvêrşitŭ fără nicĭ o vĕrsare de sânge. Resvrĕtitorii carĭ fuseseră arestaţĭ au fostŭ mai apoi liberaţĭ din închisóre unulŭ după altulŭ la cererea guvernului rusescŭ.

Regenţa bulgară în modŭ legalŭ instituită cu consêmţĕmêntulŭ prinţului, care a predatŭ în mânile ei frênele guvernului, acésta regenţă, a cărei puterĭ au fostŭ confirmate de Sobrania bulgară, a ascultatŭ de sfatulŭ Germaniei şi alŭ celorlalte puterĭ şi a tractatŭ pe rebelĭ cu cea mai mare cruţare, ba chiar cu delicateţă. Astfelŭ domnii lZancov, Karavelov, Ţanov ş. a., carĭ conspiraseră în contra prinţului Alexandru, au pututŭ sĕ-şĭ reîncépă activitatea lorŭ conspirătóre, îndreptându-o de astădată în contra regenţei, cu scopŭ de a-o rĕsturna şi de-a institui unŭ guvernŭ, care sĕ împlinéscă tóte dorinţele Ruşilorŭ.

Sobrania bulgară a voitŭ sĕ facă finitŭ stărei anormale alegêndŭ unŭ altŭ principe în loculŭ celui ce a abdicatŭ. Tóte stăruinţele ei au rĕmasŭ însĕ, precum scimŭ, fără resultatŭ, deórece Rusia s'a opusŭ, pe când celelalte puterĭ, de temere, ca sĕ nu provóce unŭ rĕsboiu, au rĕmasŭ indiferente. In strîmtorarea ei Sobrania bulgară a alesŭ o deputaţiune şi a trimis'o pe la curţile europene. Rĕspunsulŭ ce l'au primitŭ delegaţii bulgarĭ dela guvernele statelorŭ marĭ se resumă cu puţine modificărĭ în cuvintele: împăcaţi-vĕ cu Rusia.

Ei bine, regenţa bulgară a voitŭ sĕ facă pe voiă aşa numitei Europe şi a încercatŭ a se înţelege cu Rusia. N'a fostŭ cu putinţă. Guvernulŭ rusescŭ cerea prea multŭ, ér regenţa era hotărîtă a nu sacrifica nimicŭ din independenţa ţĕrii.

A întrevenitŭ şi Sultanulŭ şi a trimisŭ unŭ comisarŭ specialŭ la Sofia, cu scopulŭ de a împăca pe Bulgarĭ cu Rusia. Negociările între Gabdan-paşa şi regenţă au rĕmasŭ însĕ asemenea fără resultatŭ. Se ḑicea într'unŭ timpŭ, că regenţii bulgarĭ s'ar fi învoitŭ a primì în guvernŭ şi unulŭ séu doi Zancoviştĭ, dér celelalte pretensiunĭ rusescĭ, precum numirea unui generalŭ rusŭ ca ministru de rĕsboiu bulgarŭ, le-au declaratŭ ca neacceptibile.

In timpulŭ din urmă înalta Pórtă şi-a mai încercatŭ încă odată noroculŭ şi a trimisŭ la Sofia în misiune specială pe Riza-beiu, ca sĕ mai facă o ultimă încercare de împăcare.

Intr'aceea partida rĕsvrĕtirei, ce se compune totŭ din unelte ale politicei rusescĭ, pregătise o nouă rĕscólă spre a rĕsturna stăpânirea actuală bulgară. Rĕscóla a şi isbucnitŭ în Silistra şi 'n Rusciucŭ, dér după scirile ce le-amŭ primitŭ până aḑĭ nu i-a succesŭ a se întinde mai departe şi în numitele oraşe ea a fostŭ suprimată de trupele regenţei. Ea se deosebesce de mişcările anteriőre revoluţionare prin aceea, că a pricinuitŭ vĕrsare de sânge şi a produsŭ astfelŭ multă amărăciune în poporŭ.

In Rusciucŭ mai alesŭ rĕscóla militară a avutŭ unŭ sfêrşitŭ sângerosŭ. Maiorulŭ Uzunov în fruntea regimentului de pionerĭ s'a rĕsculatŭ Joi desŭ de diminéţă şi a ocupatŭ oficiulŭ telegraficŭ şi prefectura, asediândŭ totodată casarma regimentului de infanteriă, care rĕmase credinciosă regenţei. Lupta a duratŭ tótă ḑiua şi décă miliţienii şi poporaţiunea din Rusciucŭ nu venea în ajutorŭ soldaţilorŭ închişĭ în casarmă, aceştia arŭ fi trebuitŭ sĕ capituleze. Pionerii erau în avantagiu, căcĭ dispuneau de-o jumătate bateriă de tunurĭ.

Rebelii au fostŭ prinşĭ şi traşĭ înaintea tribunalelorŭ de rĕsboiu. Regenţa bulgară se afla acum într'o situaţiune de totŭ grea şi delicată. Décă ar fi datŭ din nou ascultare sirenelorŭ diplomatice tractândŭ cu cruţare pe rebelĭ, ar fi încuragiatŭ pe faţă uneltirile antinaţionale. In cele din urmă însĕ se vede că a învinsŭ sêmţulŭ de propriă conservare şi ocărmuitorii de aḑĭ legitimĭ ai Bulgariei au subscrisŭ sentinţele de mórte ale tribunalelorŭ de rĕsboiu, vrêndŭ prin acésta sĕ dea unŭ esemplu rigurosŭ, dreptŭ admoniţiune pentru tóte timpurile.

Nouĕ oficerĭ bulgarĭ rebelĭ în frunte cu maiorulŭ Uzunov şi cu brigadirulŭ Panov au fostŭ împuşcaţĭ Duminecă diminéţa în depărtare de trei chilometri de Rusciucŭ şi salvele de puscĭ slobozite asupra acestora au anunţatŭ înaugurarea unei noue fase în lupta de independenţă a Bulgarilorŭ.

Incă nu ne este cunoscută părerea ḑiarelorŭ europene asupra pasului energicŭ întreprinsŭ de regenţa bulgară spre a suprima rebeliunea în ţéră, dér nu ne îndoimŭ că energia celorŭ din Sofia va deştepta marĭ îngrijirĭ şi la Viena şi la Roma şi la Berlinŭ şi la Paris, deórece este bine sciutŭ că guvernulŭ rusescŭ, care a luatŭ în apĕrare pe rebelĭ, va voì sĕ-şĭ rĕsbune asupra celorŭ, carĭ i-au împuşcatŭ.

Va fi îngrijată diplomaţia europénă şi de aceea, că prin esecutarea sentinţelorŭ de mórte s'a făcutŭ aprópe imposibilă o împăcare între partida dela putere şi partida ruséscă şi s'au nimicitŭ speranţele, că pe calea acésta se va puté resolva în modŭ pacînicŭ cestiunea bulgară. Rizabeiu se póte întórce érăşĭ de unde a venitŭ.

Până acum telegrafulŭ ne-a împărtăşitŭ numai părerea pressei italiane asupra evenimentelorŭ din urmă bulgare. Ele suntŭ de părerea, că aceste evenimente au măritŭ în modŭ însemnatŭ periculele unui conflictŭ între Rusia şi Austro-Ungaria.

Câtŭ pentru Bulgaria, nicĭ că se mai ţine contŭ în Europa de pericululŭ ce ameninţă libertatea şi independenţa ei. Nu scimŭ ce sĕ ḑicemŭ mai întâiu: sĕrmană Bulgariă orĭ sĕrmană Europă!

Pregătirile militare ale Rusiei.

„Temps“ din Paris, care se scie că e redigeat cu cea mai mare precauţiune şi observă o fórte mare reservă faţă cu scirile alarmatóre, publică următórele amĕrunte despre pregătirile militare ale Rusiei, ce le-a primitŭ dela corespondentulŭ sĕu din Petersburg:

Cu ocasiunea unei reviste militare ce a făcut'o împĕratulŭ pe piéţa dinaintea palatului de érna din Petersburg, *totulŭ avea aspectulŭ ajunului unui rĕsboiu.* La ivirea Ţarului toţĭ erau cuprinşĭ de iritaţiune şi pe tóte frunţile strălucea putere, vitejiă şi patriotismŭ.

Aḑĭ suntŭ concentrate la graniţa dinspre Prusia şése corpurĭ de armată, şi anume două în Varşovia, câte unulŭ în Riga, Vilna, Lublin şi Litomir. Fiecare corpŭ de armată constă din două până la trei divisiunĭ infanteriă şi o divisiune cavaleriă. Divisiile de cavaleriă se află numai câteva milurĭ departe de graniţă. Generalii, carĭ suntŭ destinaţĭ a juca unŭ rolŭ mare în timpŭ de rĕsboiu, suntŭ Gurko, Şuvalof, Dragomirof, Cernajef, Tviatopolk-Mirski, Radetzki, Drentelen.

„Köln. Ztg.“ raportéză despre înarmările ruse următórele din Petersburg:

După cum se vorbesce, întăririle de trupe plănuite de mai multŭ timpŭ în ministerulŭ de rĕsboiu se vorŭ esecuta în celŭ mai apropiatŭ timpŭ. Mai alesŭ e vorba în prima liniă de o mare sporire a brigadelorŭ de vênătorĭ, din care au sĕ se formeze deosebite divisiunĭ de vênătorĭ şi sĕ se provadă cu numerósă artileriă. Respectivele ucazurĭ au sĕ se publice în curêndŭ.

„Alianţa franco-rusă şi coaliţia europénă“.

Aşa se'ntituléză o broşură, ce a apărutŭ în Parisŭ (la Auguste Ghio), în care u n ŭ g e n e r a l ŭ r u s ŭ tractéză acéstă temă, ce s'a desbătutŭ multŭ în timpulŭ din urmă de pressa europénă, mai alesŭ de cea francesă şi rusă. Étă în resumatŭ cuprinsulŭ broşurei:

Generalulŭ rusŭ înfăţişéză *partida germană* dela curtea din Petersburgŭ, alŭ cărei sufletŭ este marea princesă Maria Pavlovna (soţia marelui principe Vladimir), ca modelŭ de corupţiune, ba chiar ca trădătóre de patriă. Impĕratulŭ şi împĕrătésa, ḑice autorulŭ, a sfărîmatŭ capulŭ partidei germane, esilândŭ pe marea princesă, după ce împĕratulŭ cetise o scrisóre a marelui principe deschisă în „cabinetulŭ negru“. Vorbindŭ despre *cestiunea bulgară,* acusă pe Bulgarĭ de nerecunoscinţă. Singura mântuire a Rusiei este emanciparea ei totală de sub influinţa economică şi politică a Europei. Esclusivulŭ protectoratŭ alŭ Rusiei asupra Bulgariei independente prin stabilirea unei complete solidarităţĭ politice şi economice între liberaţĭ şi între liberatorĭ, acésta e formula pentru resolvarea cestiunei bulgare şi celŭ mai bunŭ mijlocŭ d'a obţiné confederaţia Slavilorŭ din monarchia austro-ungară şi din ţĕrile balcanice. Turcia sĕ fiă cruţată şi sĕ i se propună o alianţă, décă se obligă a închide astfelŭ strîmtorile de mare, încâtŭ nicĭ o flotă englesă sĕ nu'mpedece debarcarea Ruşilorŭ în Bulgaria, căcĭ fără acéstă condiţiune fundamentală e o curată nebuniă orîce operaţiune militară în Bulgaria, unde Rusia de faptŭ şi de dreptŭ nu póte ajunge pe uscatŭ. Pentru *România* generalulŭ rusŭ propune, ca preţŭ pentru trecerea Ruşilorŭ pe teritoriulŭ ei, anexarea Ardealului, dér n'are încredere în regele germanŭ şi în miniştrii antiruşĭ din Bucurescĭ. Ce privesce pe *Germania,* Rusia s'a angageatŭ atâtŭ de multŭ în Asia centrală, încâtŭ de acolo totă puterea sa s'o pună în mişcare, spre a domina puterea preponderantă germană în Europa centrală. Referitorŭ la *Anglia,* autorulŭ ḑice că sĕ i se dea atâtŭ de multŭ de lucru, încâtŭ sĕ fiă incapabilă a lua parte la alianţa germano-austro-ungară, în casulŭ unui rĕsboiu ce l'ar purta Rusia în acelaşĭ timpŭ cu Germania şi cu Austro-Ungaria. O espediţiune la Heratŭ cu 50,000 ómenĭ face pe Rusia sĕ cruţe mobilisarea a 2 milióne. Prin acéstă înlăturare a Angliei din combinaţiunile politicei europene sĕ profite Franţa, care a fostŭ odată strîmtorată din India de către Anglia şi încă şi acum e ameninţată în tóte interesele sale maritime şi coloniale: astfelŭ sĕ'şĭ rĕsbune mai întâiu pentru Waterloo, ca apoi sub raporturile europene schimbate prin nimicirea Angliei sĕ'şĭ rĕsbune şi pentru Sedan.

„Vaterland“ despre paşalîculŭ Bistriţa-Năsĕudŭ.

„Vaterland« din Viena, Nr. 60 dela 2 Martie n., trateză afacerea petiţiunei foştilorŭ grăniţerĭ românĭ din comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ, adresată Maiestăţii Sale, în contra vitregei administraţiunĭ şi ilegalităţilorŭ ce le-a comisŭ şi le comite guvernulŭ ungurescŭ şi fişpanulŭ Banffy-paşa încălcându-le drepturile lorŭ. Numita fóiă ḑice că petiţiunea merită atenţiunea cercurilorŭ mai înalte, din causa cuprinsului ei, şi continuă astfelŭ:

Fosta poporaţiune grăniţeréscă ridică seriőse gravamine *în contra guvernului ungurescŭ,* anume în contra ministerului ungurescŭ r. de culte şi instrucţiune şi a ministerului de interne, precum şi în contra singuraticelorŭ organe ale guvernului, mai alesŭ *în contra comisarului r. şi fişpanului provisoriu alŭ comitatului Bistriţa-Năsĕudŭ,*

br. *Desideriu Banffy.* Plângerile se referă la mĕsurile guvernului introduse dela 1881 şi la amesteculŭ respectivului comisarŭ r. cu privire la administrarea şi întrebuinţarea fondului scolarŭ năsĕudeanŭ care, după préînalta scrisóre fundaţională întărită de Maiestatea Sa, aparţine ca proprietate nedivisibilă fostelorŭ comune grăniţĕrescĭ. Petenţii numĕră unŭ şirŭ de fapte, care aparŭ necompatibile cu acea noţiune de proprietate precum şi cu administrarea de douĕ-ḑecĭ de anĭ a acestui fondŭ prin comisiunea administrativă liberŭ alésă a comunelorŭ grăniţĕrescĭ interesate, şi *care* (presupunĕndŭ că suntŭ adevĕrate) *nu se potŭ justifica nicĭ din punctŭ de vedere juridicŭ, nicĭ moralŭ şi nicĭ politicŭ.* Precum se ḑice, guvernulŭ sĕ fi fostŭ îndemnatŭ prin aceea a se amesteca şi a face restricţiunĭ, fiindŭ că fostele comune grăniţărescĭ năsĕudene „cu administrarea fondului şi compunerea statutelorŭ au voitŭ sĕ formeze, cum se pretinde caste periculóse unităţii statului (!)“. *Aşadĕră e vechea istoriă cu şovinismulŭ, care'şi face mendrele şi aci.* Mai departe se plângŭ fostele comune grăniţărescĭ asupra amestecului şi daunărilorŭ în administrarea pădurilorŭ lorŭ şi în fine asupra straniei purtărĭ a autorităţilorŭ, înainte de tóte a fişpanului Bánffy, într'unŭ procesŭ purtatŭ de familia Kemeny în contra Năsĕudenilorŭ. Acestŭ domnŭ Banffy din Bistriţa-Năsĕudŭ este modelulŭ unui funcţionarŭ alŭ terórei pentru toţĭ Nemaghiarii, carĭ află 'n elŭ numai pe omulŭ parţialŭ şi unilateralŭ, care întrebuinţéză fără nicĭ o considerare mijlócele oficiului sĕŭ pentru ajungerea ţelurilorŭ sale parţiale. Românii şi Sasii aducŭ de anĭ cele mai amare plângerĭ; dér înzadarŭ. De aceea ne şi îndoimŭ, că representaţiunile şi rugările fostelorŭ comune grăniţărescĭ din districtulŭ Năsĕudului adresate préînaltului Tronŭ vorŭ avé succesulŭ doritŭ. Şi cu tóte astea nu trebue sĕ trecemŭ cu vederea, că tocmai *prin astfelŭ de amestecurĭ şi restricţiunĭ nemotivate, precum şi prin procederea vexatóre şi pismătareţă a organelorŭ guvernului, înstrăinarea, nemulţămirea şi antipatia în poporŭ îşĭ primesce celŭ mai multŭ nutrimentŭ.*

SCIRILE ḐILEI.

Din *Reghinulŭ săsescŭ* ni-se comunică unŭ casŭ estraordinarŭ de *şarlatanie*, întêmplatŭ în sĕptĕmânile trecute cu unŭ ţĕranŭ românŭ din comuna *Teleculŭ românŭ.* Ţĕranulŭ *Mihailă Popŭ a Lichi* vênduse în *Tĕrgulŭ Mureşului* o pĕrechiă de boi cu 200 fl. v. a. După ce-şĭ primi banii dela cumpĕrĕtorŭ, se ivi pe lângă elŭ unŭ „domnŭ“ bine îmbrăcatŭ, care se făcea că este negustorŭ de vite. Indată după elŭ se ivi şi unŭ miserabilŭ cerşetorŭ, care tremurândŭ de frigŭ şi cu capulŭ descoperitŭ păşi înaintea „domnului,“ la care adresându-se cu „Măria-ta,“ ilŭ întrebă despre valórea unui banŭ frumosŭ şi strălucitorŭ, ce-lŭ avea cerşitorulŭ. „Banulŭ acesta e de aurŭ — rĕspunse sumeţŭ „domnulŭ“ — şi preţuesce 20 fl., decă aşĭ avé banĭ mĕrunţĭ, ţĭ-l'aşŭ schimba bucurosŭ!“ Ḑicêndŭ acestea „domnulŭ“ disparŭ. Cerşetorulŭ se apropiă de ţĕranŭ şi chemându-lŭ la o parte, îi împărtăşi în taină, că elŭ a găsitŭ o pungă cu 30 banĭ de aurŭ, a cărorŭ valóre face 600 fl. şi fiindŭ că elŭ ca cerşetorŭ, prea uşorŭ ar puté sĕ fiă prinsŭ, cerŭ dela ţĕranŭ sĕ-i schimbe banii de aurŭ cu bancnote, promiţêndu-i unŭ bunŭ câştigŭ. Ţĕranulŭ, care auḑise fórte bine dialogulŭ dintre „domnŭ“ şi cerşetorŭ, se bucură de acéstă ocasiune binevenită pentru a face unŭ frumosŭ câştigŭ, dér declară totodată cerşetorului, că nu are mai multŭ de 200 fl. şi decă primesce, elŭ bucurosŭ îi schimbă banii de aurŭ în preţulŭ acesta. Invoiala fù gata la momentŭ. Cerşetorulŭ luă dela ţĕranŭ 200 fl. şi punêndu-i în busunarŭ o luă la sănĕtósa. Ţĕranulŭ prea fericitŭ se întórse acasă cu cei 30 banĭ frumoşĭ de aurŭ, dér când voi sĕ-i schimbe află, că în locŭ de a căpĕta pantru ei 600 fl., nu căpătă nimicŭ. Banii, ce-i dreptŭ, străluciau frumosŭ, dér erau falşĭ. Ţĕranulŭ desamăgitŭ s'a convinsŭ cu durere, că nu-i totŭ aurŭ ce lucesce. — Bine arŭ face ţĕranii sĕ'şĭ bage minţile în capŭ şi sĕ nu uite nicĭodată păţania bietului Mihailă Popŭ a Lichi!

—x—

Cetimŭ în „Pester Lloyd“: »Intre „patrioticii“ locuitorĭ ai comunei *Oroszlany* din comitatulŭ *Komorn* încă de multŭ sunt oţĕrirĭ, fiind-că preotulŭ lorŭ George Mostyan şi notarulŭ lorŭ Stefanŭ Czabek făceau *propagandă pentru idei panslaviste.* Câtŭ timpŭ s'a întêmplatŭ acésta în secretŭ, locuitorii n'au făcutŭ nimicŭ în contră, dér când preotulŭ îşĭ continuă deunăḑĭ propaganda pe faţă, într'o predică de Duminecă, ascultătorii strigară: »Nu ne trebue preotŭ moscovitŭ, sĕ mérgă în Rusia!“ Când notarulŭ aprobă pe preotulŭ, furia ascultătorilorŭ trecŭ la fapte. Poporulŭ năvăli asupra locuinţei notarului, pĕtrunse înăuntru, sfărîmă tóte mobilele, închise apoi locuinţa şi cheia o predete judelui localŭ. Iritaţiunea luă astfelŭ de dimensiunĭ, încâtŭ judele localŭ trebuì sĕ tele grafieze după gendarmeriă, care şi sosì séra. Iritaţiunea însĕ totŭ n'a slăbitŭ, aşa că s'a recviratŭ armată“. — Fóia ungurésca se feresce a arĕta, cam ce felŭ de propagandă făcea preotulŭ, prin urmare ne vine a crede că şi aci e vorbă de o demonstraţiune „patriotică“ în contra Nemaghiarilorŭ.

—x—

Kulturegyletiştii dau mereu din mânĭ în aerŭ. E vorba de întrarea Kulturegyletului ardeleanŭ din Cluşiu într'o legătură armonică cu Kulturegyletulŭ din Pesta. Mai e vorba d'a pregăti lucrările pentru ţinerea unui congresŭ de maghiarisare — pardon „culturalŭ“, în ḑiua desvĕlirii monumentului lui Deak. Ca locŭ alŭ adunării generale premergĕtóre a kulturegyletului e stabilitŭ Sepsi-St. Georgĭ, la care se va duce şi clubulŭ scriitorilorŭ şi artiştilorŭ făcêndŭ escursiune prin Aradŭ, Deva, Sibiiu, Sighişóra şi Braşovŭ, Totodată se mai arangiază şi o esposiţiune sĕcuiască în Sepsi-St. Georgĭ în favórea Kulturegyletului. — Sĕ veḑĭ traiu, nenéco, şi banchete!

—x—

Serata musicală-declamatorică arangeată Sâmbătă în 5 Martie n. de *corpulŭ oficerilorŭ* garnisónei nóstre a avutŭ unŭ succesŭ strălucitŭ în tóte privinţele. Sala hotelului Nr. 1 era îndesuită de unŭ publicŭ frumosŭ şi alesŭ de tóte naţionalităţile. Programa s'a începutŭ cu Uvertura »Satulŭ în munte“ esecutată de musica militară sub escelenta şi probata conducere a dirigentului ei d-nulŭ *Kraus.* După aceea s'a representatŭ comedia într'unŭ actŭ »Din opera comică« (din franţuzesce) de Henry Murger. D-şóra *Maria de Rathky* (ca Juliette de Santenis), deşi a păşitŭ prima óră pe scenă, a jucatŭ fórte drăgălaşŭ, vocea ei plăcută, risulŭ ei veselŭ şi pronunciaţia ei clară au câştigatŭ cu asaltŭ simpatiile ascultătorilorŭ, carĭ au distins'o cu aplause îndelungate, rechiămându-o pe scenă. D-şóra *Marie Schmid* (ca cameriera Rose) şĭ-a înţelesŭ şi esecutatŭ rolulŭ fórte bine. D. sub-locot. *Dattelkrämer* (Raoul Gérard) avea unŭ rolŭ nemulţămitorŭ, cam greoiu, dér a jucatŭ bravŭ şi nu s'a obositŭ. Unŭ succesŭ deplinŭ a seceratŭ d. locotenentŭ *Schaurek* (Dubreuil, căpitanŭ de corabiă) care e familiarisat cu scena ca şi unŭ dibaciu actorŭ. Publiculŭ l'a aplaudatŭ cu vioiciune. — Musica a esecutatŭ apoi unŭ frumosŭ cuadrilŭ compusŭ din melodii ungurescĭ de locot. Szabady. După acésta cortina érăşĭ s'a rădicatŭ şi d-şóra *Emmy Schmidt* a predatŭ scena-solo „Ich möchte gern ein Mann sein“, cu multă vervă, frumósă accentuare şi c'unŭ adêncŭ sentimentŭ pateticŭ. Declamarea escelentă făcù sĕ presupunemŭ că are óre-care şcólă declamatorică. Publiculŭ şĭ a arĕtatŭ mulţămirea prin aplause sgomotóse. — A urmatŭ unŭ valsŭ din opereta „Der Vagabund“, cântată de musica militară cu multă precisiune şi în fine programa s'a terminatŭ cu mica comediă într'unŭ actŭ »Im Warte-salon erster Klasse“ de Hugo Müller. Las' că piesa acésta este viuă şi cu şicŭ compusă, dér şi joculŭ d-şórei *Marie Schmid* (Elise) cu d. locot. *Schaurek* (Br. Ernst de Wallbach) n'a mai lăsatŭ nimicŭ de doritŭ. Plăcuta apariţiune pe scenă a d-şórei Schmid şi joculŭ ei nesilitŭ şi atrăgĕtorŭ ne-a făcutŭ sĕ uitămŭ că avemŭ înaintea nóstră o diletantă. D. locot. Schaurek era unŭ demnŭ rivalŭ alŭ d-şórei Schmid. Dênsulŭ şĭ-a doveditŭ dibăcia şi talentulŭ sĕŭ mai alesŭ în scenele din urmă, carĭ nĭ-au oferitŭ unŭ minunatŭ „ensemble. — După producţiune, a căreia reuşită se datoresce mai multŭ arangiorului ei principalŭ d. locot. Schaurek, s'a dansatŭ neobositŭ până spre diminéţă.

—x—

Pictorulŭ *Munkacsy*, care, de „neaoşŭ maghiarŭ“ ce e, se numea mai nainte *Lieb*, a promisŭ unei deputaţiunĭ a Kulturegyletului ardeleanŭ, ce a primit'o în Pesta, că va face unŭ desemnŭ pentru diploma membrilorŭ kulturegyletiştĭ, îndată ce va sosi în Parisŭ. S'a şi înscrisŭ Munkacsy între membrii fundatorĭ ai reuniunei. Desemnulŭ are sĕ represinte mâna dréptă a lui Stefanŭ celŭ sfântŭ cu cuvintele: „Ardealulŭ este mâna dréptă a Ungariei“ (Ludovicŭ Kossuth) şi »Oh, mână dréptă demnă de gloriă, la care Maghiarulŭ privesce cu ardóre!“ (Unŭ cântecŭ vechiu către Stefanŭ celŭ sfântŭ).—Mare mai e ardórea de maghiarisare, dér mare lucru e şi: pofta 'n cuiu!

—x—

Cetimŭ în „Rĕsboiulŭ“: „Unŭ *institutŭ de bacteriologiă* se va înfiinţa în *Bucurescĭ* şi va fi pusŭ sub direcţiunea d-lui Dr. *Babeşŭ.* Pentru acestŭ scopŭ ministrulŭ de interne a cerutŭ Camerei unŭ creditŭ estra-ordinarŭ de 100,000 lei, care se va acoperi prin emitere de rentă.“

—x—

Vr'o 600—700 de lucrătorĭ în minele dela *Reşiţa* şi *Domany* s'au pusŭ în grevă dela 28 Februarie n. şi cerŭ sporirea plăţii. De altmintrelea lucrătorii nu facŭ escese şi se crede că vorŭ reîncepe lucrulŭ.

Cetimŭ în „Revista Politică« din Suceava: „Unŭ feciorŭ din *Sosescĭ* în *România* a cumpĕratŭ mai deunăḑĭ rachiu dela velniţa lui Fischer din Boianŭ, şi pe când voia sĕ trécă cu dênsulŭ peste frontieră, revisorulŭ bucovinénŭ Bacinschi, care-lŭ vĕḑuse, ilŭ provocă sĕ stéie. Neurmândŭ feciorulŭ provocării, Bacinschi, fără sĕ mai stée multŭ pe gândurĭ, a împuşcatŭ după dênsulŭ, şi glontele, care-lŭ nimerì în spate, îi trecù prin plămânĭ şi inimă, şi aşa feciorulŭ a rĕmasŭ pe locŭ mortŭ. Loculŭ, unde a picatŭ feciorulŭ mortŭ, e unŭ punctŭ litigiosŭ între Austro-Ungaria şi România. Decĭ s'a trimisŭ spre constatarea faptei o comisie mixtă. Din partea Austriei au fostŭ delegaţĭ adj. Badianŭ, mediculŭ de regimentŭ Dr. Schecht şi mediculŭ judecătoriei Dr. Menkes, ér din partea României căpitanulŭ Leţescu, procurorulŭ din Dorohoiu şi mediculŭ Avramesculŭ«.

—x—

Din *Cincĭ Bisericĭ* se scrie, că în *Föherczeglak* ţĕranulŭ Pozsgai a împuşcatŭ şi omorîtŭ pe locuitorulŭ Csosits, ér pe învĕţătorulŭ Horvath l'a rănitŭ greu, fiindŭ că la alegerea de jude aceştia au stăruitŭ pentru alegerea unui nou jude, şi n'au votatŭ pentru vechiulŭ jude. Intrégа comună s'a opusŭ arestării ucigaşului, cu tótе astea gendarmeria a isbutitŭ sé-lŭ predea judecătoriei cercuale din Darda.

—x—

In urma unei *anchete* ordonate de ministeriulŭ justiţiei la penitenciarulŭ din *Balassa-Gyarmath*, s'au constatatŭ negligenţe, neregularităţĭ în administrarea penitenciarului, abaterĭ dela ordine, tóte acestea în sarcina inspectorului închisórei Iosef Pronay, care a şi fostŭ concediatŭ, fără speranţă d'a se mai întórce la postulŭ sĕŭ.

—x—

O telegramă din *San-Francisco* anunţă, că o corabiă cu 600 de emigranţĭ chinezĭ a naufragiatŭ pe drumŭ spre Siam. Numai 6 persóne au putută fi mântuite, ceilalţĭ s'au înecatŭ toţĭ.

Scalda din Sângeorgiu.

In numĕrulŭ 4 din 23 Ianuariu alŭ ḑiarului „Bistritzer Wochenschrift“ unŭ corespondentŭ se plânge, că societatea »Hebe« a sistatŭ esportulŭ de apă minerală cu cilindre vechĭ slabŭ astupate, şi impută societăţii, că ar fi luatŭ acea disposiţiune din motivŭ speculativŭ, că sĕ siléscă pe consumenţĭ a procura scumpŭ »apă de hebe.«

Nu scimŭ mai de aprópe ce motivŭ a îndemnatŭ pe direcţiunea societăţii „Hebe“ ca se ia disposiţiunea amintită, atâta însĕ scimŭ că aceea sa făcutŭ mai cu sémă:

1. Din motivulŭ de a ferì pe consumenţĭ dela cumpĕrarea şi consumarea apei false, pentru că esportatorii înşelau pe publicŭ în mai multe modurĭ şi adecă: vindeau apă falsă dela Dombhát, mestecată etc. şi prin acésta înşelau pe consumenţĭ, stirbiau renumele apei şi venitele societăţii.

Despre acésta se póte convinge corĕspondentulŭ fóiei »Wochenschrift“ dela poliţia din Bistriţă, care a trebuitŭ de nenumĕrate orĭ sĕ intervină, sĕ confisce apă falsă şi sĕ pedepséscă pre esportatorii privaţĭ.

De altă parte unii — pe basa atestatelorŭ dela primării sĕu medicĭ — sub titlulŭ de apă de scăldatŭ cumpĕrau apă de mâna a doua fórte ieftină (seducêndŭ sĕmţulŭ de filantropiă alŭ societăţii), o încărcau în butlóne, şi câtŭ eşiau din Sângeorgiu o puneau în cilindre, o vindeau pe banĭ şi prin acésta înşelau atâtŭ pe consumenţĭ câtŭ şi societatea.

2. O ordinaţiune ministerială impune proprietarilorŭ şi arendatorilorŭ de apă minerală, ca sĕ o espedeze în sticle bine astupate, provĕḑute cu sigilulŭ şi vigneta societăţii, ca aşa sĕ garanteze pentru genuinitatea apei. —

Societatea „Hebe« decĭ împlinesce numai ordinaţiunea mai înaltă, când a sistatŭ esportulŭ îndatinatŭ până acuma.

Din tóte acestea resultă, că imputarea de speculaţiune din »Wochenschrift“ nu este basată.

Cu acéstа ocasiune nu putemŭ întrelăsa a nu ne tace unele observărĭ faţă de societatea „Hebe“, respective de direcţiune şi consiliulŭ de inspecţiune.

Inainte de tóte ne luămŭ libertatea a face direcţiunea şi consiliulŭ de inspecţiune alŭ societăţii „Hebe“ atentă, că ochĭ inimicĭ suntŭ îndreptaţĭ în contra societăţii şi a scaldelorŭ şi au datoria de timpuriu a abate orice pericolŭ ce ar obveni.

Apoi le rugămŭ:

1. a îndeplini conclusele adunărei generale din véra trecută;

2. a regula esportulŭ apei şi a institui deposite marĭ în Bistriţă, Năsĕudŭ, Becleanŭ, Deşiu, Gherla, Cluşiu, Sz. Regen etc. de unde se pótă procura consumenţii apa;

3. a dispune, ca servitorulŭ sĕ se ocupe cu împlutulŭ şi astupatulŭ sticlelorŭ, pentru că şi altcum nu are ce lucra;

4. a dispune, ca baremĭ în primăvéra venitóre să se curăţe cărările şi totŭ teritoriulŭ la timpulŭ sĕu, arborii sĕ se curăţéscă şi plevéscă ér la rădăcină sĕ se pună necondiţionatŭ humă şi gunoiu;

5. a dispune, ca comandele de apă sĕ se efectuéscă promptŭ şi fără amânare şi sĕ nu se respingă nemotivatŭ, ca comanda lui Stolzenberg apoi cea din Abrudŭ şi Alba-Iulia.

Sperămŭ, că onorata direcţiune va împlini aceste modeste rugărĭ, şi va face totŭ ce e posibilŭ spre înflorirea societăţii şi a scaldelorŭ.

Mai mulţĭ acţionarĭ

Aradŭ, 25 Februariu 1887.*)

Domnule Redactorŭ! Spiritulŭ distructivŭ când nu-şĭ mai află obiectŭ pentru distrucţiune se nimicesce pe sine însuşĭ prin reacţiune.

Astfelŭ nu se póte denega nicĭ omulŭ care a atrasŭ urgia asupra Aradului, ci ajunsŭ odată la regretabila sórte de a fi abandonatŭ în viéţa publică română, vine acuma — totŭ cu vechiulŭ hasardŭ — a pune în cumpĕnă chiar şi numele femeii, ce este intactŭ pentru mine, nu numai sub cuvêntulŭ cavalerismului, ci mai pe susŭ de tóte, sub cuvêntulŭ afecţiunei şi stimei ce o păstrezŭ Dómnei Hermina Popoviciu Desseanu.

In Nr. 27 alŭ acestui preţuitŭ ḑiarŭ au apărutŭ anume nişte reflexiunĭ subscrise de D-na Hermina P. Desseanu relativŭ la gâlcéva cu balulŭ din 17 Februariu prin carĭ la aparenţă sum împinsŭ în dilema colisiunei de datorinţa ce mĭ-o impune propria mea persónă de o parte ér de altă parte respectulŭ ce-lŭ datorescŭ unei dame.

Acéstă aparenţă de colisiune — după mintea Domnului autorŭ „genialŭ calculată" — este ridicată însĕ prin interesulŭ publicŭ, ce stă peste condiţiunile personale şi mĕ obligă la spunerea adevĕrului.

Sciutŭ este cine e *diabolus rotae* la »Reuniunea femeilorŭ din Aradŭ" şi nu voiu a imputa cinismulŭ„ reflecsiunilorŭ" stimabilei Dómne Hermina P. Desseanu, ci adevĕratului lorŭ autorŭ, pe care singurŭ îlŭ privesce rĕspunsulŭ meu.

S'a constituitŭ în Aradŭ unŭ comitetŭ de dame pentru înfiinţarea unei reuniunĭ cu scopŭ de a ridica o scólă de fete, acelŭ comitetŭ a creatŭ statutele carĭ suntŭ şi aprobate din partea guvernului, dér înscrierea de membre încă nu s'a făcutŭ, ergo membre ale reuniunei nu suntŭ, cu unŭ cuvêntŭ reuniunea însaşĭ încă nicĭ până aḑĭ nu s'a constituitŭ érăşĭ în urmarea machinaţiunilorŭ şi intrigelorŭ acelui sfetnicŭ şi autorŭ, şi de facto reuniunea nu esistă decâtŭ în *ideă*.

Se fimŭ bine înţeleşĭ: comitetulŭ arangiatorŭ a arangiatŭ balulŭ în favorulŭ reuniunei ce se va constitui de acum înainte — şi alŭ cărui modŭ de judecare nu se póte prejudeca de actualulŭ comitetŭ interimalŭ, séu mai bine ḑisŭ de „fracţiunea« din comitetŭ — ér nu în favorulŭ actualului comitetŭ, o distincţiune pe care genialulŭ autorŭ alŭ „reflecsiunilorŭ" a perdut'o din vedere. Amŭ întreprinsŭ acéstă în credinţa, că vomŭ afla rĕsunetŭ chiar la acele cercurĭ, carĭ stau în fruntea comitetului actualŭ, dér carĭ într'unŭ modŭ necalificabilŭ după anunţarea balului nostru s'a pusŭ a desavua indirectŭ prin »avisulŭ" apocrifŭ întreprinderea făcută în interesulŭ reuniunei.

Acéstă împrejurare o potŭ dovedi cu câteva esemplare a faimosului „avisŭ«, carĭ se află la mânile mele, şi a cărorŭ adrese suntŭ scrise chiar de mâna remarcabilă, ce consequent încurcă trebile românescĭ bune în Aradŭ.

Sĕ nu perdemŭ din vedere, că décă după statutele unei corporaţiunĭ la unŭ conclusŭ validŭ se recerŭ 4 membri afară de preşedinte, ér apoi vine cineva şi colportéză în numele acelei corporaţiunĭ — înţelegŭ a reuniunei — unŭ conclusŭ nevalidŭ, adusŭ de-o parte a comitetului, anume de 3 membri şi presidentŭ, atuncĭ acelŭ culportagiu cu dreptŭ cuvêntŭ se póte numi, este şi rĕmâne „apocrifŭ", precum tendenţiósă se póte numi, este şi rĕmâne hâslia anunţare cu balulŭ din »Aprile.«

Cu multă emfasă şi cu repeţitŭ aplombŭ declară autorulŭ bine cunoscutŭ în reflexiunile sale, că balulŭ arangiatŭ în 17 Februariu »nu este balulŭ reuniunei« aceea ce nu a afirmatŭ nimenĭ nicĭ când, căcĭ toţĭ aceia, carĭ au ochĭ au trebuitŭ sĕ vĕḑă, că invitările le-au emisŭ 17 Românĭ la „balulŭ românŭ" şi nu la »balulŭ reuniunei".

Mare întunecime trebue sĕ fiă acolo, unde nu se observă nicĭ chiar acésta distincţiă literală, séu décă voiţĭ: degeneratŭ cinismŭ póte fi acela, care éstmodŭ prinde de obrazŭ adevĕrulŭ.

Aşĭ puté merge ad absurdum cu deducţiunile logice din interpelările ca „cine ne-a autorisatŭ a arangia balulŭ, şi cine a alesŭ acelŭ comitetŭ.«

D'apoi noi onorabile, noi acei 17 constituiţĭ în comitetulŭ arangiatorŭ, carĭ avêndŭ în vedere că balulŭ este unŭ eminentŭ factorŭ socialŭ, prin ce se consolidéză şi se dă lustrulŭ vieţii sociale, amŭ gânditŭ sĕ îngânămŭ frumosulŭ cu bunulŭ şi sĕ arangiămŭ unŭ balŭ, ér eventualulŭ venitŭ l'amŭ destinatŭ pentru reuniune; dér acésta de felŭ nu te privesce pe D-ta, onorabile nechematŭ procatorŭ alŭ reuniunei, căcĭ érăşĭ ḑicŭ vouĕ: nu vĕ identificaţĭ cu reuniunea, respective sĕ nu-i luaţĭ numele în deşertŭ, căcĭ aceea este reuniunea naţiunei românescĭ şi nu a unui usurpătorŭ.

Veḑĭ Dómne, ca sĕ poţĭ promova o causă publică trebue sĕ cerĭ permisiune dela cutare persónă, fiă aceea chiar şi presidenta reuniunei, o pretensiune originală pe orisonulŭ culturei moderne.

Incâtŭ privesce insinuarea „că pe banii colectaţĭ pentru reuniune se arangiază balŭ" décă n'au ajunsŭ publicaţiunile ḑiarelorŭ prin carĭ s'a vestitŭ înainte „că balulŭ se arangiază pe risicu ulŭ comitetului«, socotelile la rĕndulŭ lorŭ vorŭ desavua şi acésta nedémnă denunciare.

In sfĕrşitŭ cerculŭ meu soţialŭ la care facĭ alu siune onorabile, stă peste sferele unde póte pĕtrunde intriga D-tale.

Aurelŭ Suciu.

*) Intârḑiată din causa lipsei de spaţiu. — Red.

Şomcuta mare, Februariu 1887.

On. Redacţiune! E durerosŭ a constata, că prin părţile nóstre până acuma s'a făcutŭ fórte puţinŭ pentru înfiinţarea de bibliotecĭ scolare; chiar şi în unele centre, cum suntŭ d. e Baia mare, Seinii, Lăpuşulŭ unguresců, C. Mănăstiurulŭ etc. bibliotecile lipsescŭ cu totulŭ.

Aşa nu mai merge, căcĭ cărturarĭ avemŭ destui, deórece nefericită comună trebue sĕ fiă acea, în care douĕ din trei părţĭ a tinerimei sĕ nu scie ceti, scrie şi calcula. Trebue dĕră sĕ ne îngrijimŭ, ca tinerimea sĕ aibă ce ceti spre a-şĭ puté câştiga de sine ulterióra crescere şi desvoltare, căcĭ la casŭ contrarŭ tinerimea dela sate este espusă periculului de a uita şi ceea ce a învĕţatŭ, zădărnicindu-se prin acésta tóte nisuinţele scólei. Fără îndoiélă, bibliotecele poporale promitŭ róde fórte mănóse mai vêrtosŭ în comunele, unde se află, în regulă scóla de repetiţiune şi cu adulţii.

De acéstă ideă fiindŭ pĕtrunsŭ, subscrisulŭ am întreprinsŭ începutulŭ pentru înfiinţarea unei bibliotecĭ la scóla nóstră română din locŭ, despre a căreia misiune numai cine cunósce jurulŭ acesta şi împrejurările nóstre din timpulŭ din urmă va sci sĕ judece după meritŭ.

Étă resultatulŭ încercărei mele de până aci, care se póte ḑice destulŭ de mulţămitorŭ şi cu plăcere vinŭ a-lŭ comunica on. publicŭ, pentru dovédă, că devisa nóstră trebue sĕ fiă „Voesce şi vei puté:«

In ḑilele trecute am primitŭ din Blaşiu prin foştii mei discipulĭ, d-nii Basiliu Buténu şi Victorŭ Colceriu, studenţĭ de clasa VIII gimn., urmátórele opurĭ primite dela studenţii din Blaşiu:

Gramatica română; Vîrfulŭ cu dorŭ; Carte de cetire, donate de d. Nicolau Popŭ. — Invĕţătura creştinéscă; Blandina; Cestiunea monetară; Elŭ trebue sĕ se însóre; Ce n'a fostŭ şi nu va fi, donate de d. Ioanŭ Radu. — Corona Sicriului; Amintirĭ de Rahova, donate de d. I. Moldovan. — Bon-ton; Zur Geschichteder Romnen; Calendarŭ pe a. 1886, donate de d. Teodorŭ Rusanŭ.— Buchetŭ de simţĕminte naţionale; Isusŭ şi cei doi lotri; Poetica, donate de d. Octaviu Barna. — Istorióre pentru copii, donate de d. Simionŭ Chibulcutianŭ. — Ist. biblică; Ist. şi geogr. evului vechiu, donate de d. Ste fanŭ Botha. — Hermanŭ şi Dorothea, donată de d. Georgiu Raţiu. — Phaedri Fabulae Epistolae, donată de d. Dionisiu Munténŭ. — Universal Bibliotek, 6 fascicule, donată de d. S. Secula — Tit Liviu Octavianŭ, donată de Corneliu Frenţiu. — Fisica; T. Liviu; Istoria de Pücz, Fisica germ., donate de d. I. Cândea. — Conspectŭ de stat.; Domnişea Arnăutului; A. Kath. Egyház; Civilta catolica, de d. st. N. Brândieu. — Ist. evului modernŭ; Poetica; Römiche Dichter; Regularea Ascs. trne; Fabiola; Misiunea Occidentului latinŭ în orientulŭ europénŭ; Cuvêntŭ la înaugurarea Associaţiunei; Toast. Bühlein, donate de d. Teofilŭ Ciortea. — Fisica; Olvasó könyv, donate de d. Dem. Racoţianŭ. — Abcd. germ.; Olvasó könyv; Blăstemŭ de mamă, donate de d. Ales. Hossu.— Magy nyelvtan; A marmaestroati ültetvényes; Corneliu nepos; In allen meinen Thaten; Bon-ton; Robinsonŭ celŭ june; Legend. rom, magh. şi germ.; Ist. biblică; Calendarulŭ Aurorei, donate de d. Valeriu Szabó. — Istoria evului vechiu; Mine der Incos; Der Lederstrumpf; Retorica, donate de d. Georgu Germanŭ. — Herman şi Dorot; Olvasókönyv; Istorióre morale şi unŭ romanŭ originală, donate de d. Aureliu Ciurileanŭ. — Frumósa Giurgiuvéncă; Corneliu nepos; Természettan, donate de T. Boroşiu. — Dicţionarŭ germ. magy. donatŭ de d. Liviu Barbu — Gram. germ.; Latin olvasó könyv, donate de d. Val. Laszló.— Caesar müvei, donatŭ de d. Franc. Bardoşi.—Mozart Lesebuch, donatŭ de d. Aurelŭ Poruţŭ; Atlasŭ germ. pentru istoriă, donatŭ de d. Ioanŭ Comanŭ; Practische Gramatic donată de d. C. Munteanŭ. Magy. Ország története; Gramatica limbei latine în limba germană, donate de d. Liviu Andreoviciu. Geografia Ardealului, donată de d. Victorŭ Herşianŭ. Stéua Magilorŭ, Számitástan; Legendarŭ germ.; Gramatica germ.-latină; Fabiola, donate de d. Victorŭ Colceriu. Elemente de poetica, Gazdaságí és kertészeti füzetek, douĕ fascicule, Legendarŭ rom. şi magy.; Poetica, donate de d. Basiliu Buténŭ.

Portulŭ postalŭ de 1 fl. 50 cr. pentru aceste opurĭ s'a plătitŭ prin subscrisulŭ.

Dela on. comitetŭ alŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ am primitŭ prin neobositulŭ ei secretaru şi octogenarulŭ publicistŭ românŭ, d-lŭ Georgiu Bariţiu, urmátórele opurĭ, scrise de I. M. Riurénu:

Mielulŭ urmatŭ de Licurîciulŭ; Franklin, opere alese; Inelulŭ găsitŭ urmatŭ de banii de aramă şi incendiulŭ, Familia creştină, urmată de Rosele roşii şi albe; copila mută, Pescariulŭ. Nouĕ istorióre pentru copii, urmată de Rugăciunĭ, Fabule, diferite caractere numerice; Priveghitórea urmată de Theodora séu Copilulŭ perdutŭ; Conferinţă asupra economiei, de D. F. Laurentŭ. Migraţiunea la Brasilia.

Totŭ prin D. George Bariţiu am primitŭ: Studii asupra constituţiei Romanilorŭ fasc. V, VI, VII, VIII şi IX. Subscrisulŭ am donatŭ „Biblioteca Tribunei" dela Nr. 1 până la Nr. 28; Cărţile Săténului Românŭ pe anulŭ 1882, legate frumosŭ; Fóia scol. pe a. 1884 şi 1885, legate frumosŭ; Higiena şi Scóla pe a. 1876 şi 1877 separatŭ legate. Tradiţiunĭ poporale române de S. Fl Marianŭ; Amiculŭ Poporului, calendarŭ pe anulŭ 1876; Poesiă şi Prosă; Mărgăritare de P. Branŭ; Urga-Murga; Urieşulŭ cu unŭ ochiu în frunte; Dorurĭ şi speranţe, de Drăgescu.

Etă unŭ începutŭ modestŭ, care însĕ ne insuflă cea mai bună speranţă, mai cu sémă, décă confraţii noştri românĭ ne vorŭ întinde mână de ajutorŭ prin donarea de orĭ ce scrierĭ şi cărticele, la părere pentru mulţĭ póte nebăgate în sémă, aruncate la o parte şi pline de pulvere, dér pentru cei însĕtaţĭ de cetire potŭ sĕ fiă de valóre destulŭ de mare. Despre donaţiunile primite se va raporta atâtŭ în senatulŭ scolasticŭ, câtŭ şi pe calea ḑiaristicei aducêndu-se mulţămită.

Priméscă susŭ ḑişii d-nĭ donatorĭ profunda nóstră mulţămită pentru opurile donate, ér on. publicŭ românŭ sĕ nu uite a pune şi mai departe câte o petricică la zidirea edificiului deja începutŭ, care este atâtŭ de necesarŭ pentru Românii din aceste părţĭ ale patriei.

Eliă Popŭ.
Invĕţătorŭ.

Dare de sémă despre venitulŭ petrecerei arangiate în 14 Febr. st. n. în favorulŭ scólei confesionale din Roşia de Secaşŭ:

Venitulŭ totalŭ alŭ petrecerei a fostŭ 100 fl. v. a. din care subtragêndu-se spesele de 51 fl. v. a. a rĕmasŭ unŭ restŭ de 49 fl. v. a., care sumă s'a înmânuatŭ cassarului scólei spre a procura aparatele de instrucţiune ce lipsescŭ.

La petrecerea acésta au participatŭ, pre lângă numĕroşĭ Românĭ, şi concetăţenĭ maghiarĭ şi israeliţĭ, priméscă decĭ mulţămita nóstră sinceră în numele acelorŭ micuţĭ în alŭ cărorŭ favorŭ au sacrificatŭ obolulŭ lorŭ toţĭ cei carĭ au participatŭ, precum şi cei carĭ au concursŭ la acestŭ venitŭ, şi în speciă cei carĭ au suprasolvitŭ pre lângă preţulŭ intrărei: St. d. Sigismund Dobolyi — din locŭ — juristŭ 2 fl., St. d. Franciscŭ Papp notarŭ sbst. Ohaba 4 fl., St. d Coloman Tót adj. not. Ohaba 1 fl., Sti d. N. Lobonţiu arêndatorŭ domenialŭ din Pauca 1 fl. Fără a participa au solvitŭ: Reverendissimulŭ d. Alimpiu Blasianŭ protopopŭ tractualŭ din Blaşiu 1 fl., St. d. Alexandru Dobolyi notarŭ în Brosceni 2 fl., St. d. Ioanŭ Balogh dregĕtorŭ în Beşineu 1 fl., St. d. Nicolae Mihălţianu colectorŭ, Ioanŭ Steffu jude, Nicolae Broscaţianu docente, toţĭ din Ohaba câte 1 fl., St. d. Lutsch jude în Ungureĭ 1 fl.

Ne împlinimŭ o datoriă morală dândŭ aceste date publicităţii, esprimêndu-ne încă odată cordiala nóstră mulţămită pentru ajutorulŭ oferitŭ.

In numele comitetului arangiatorŭ:

Roşia de Secaşiu, în 4 Martie 1887.

Ioanŭ Deacŭ.
parochŭ gr. catolicŭ.

Ultime scirĭ

Giurgiu, 7 Martie. — *Consululŭ Franciei, Germaniei şi Austriei au protestatŭ contra esecutărei militarilorŭ rebelĭ.* Consululŭ germanŭ a protestatŭ contra dărei în judecată a supuşilorŭ ruşĭ, carĭ au participatŭ la revoluţia din Rusciucŭ. Erĭ după esecutarea condamnaţilorŭ, consululŭ Germaniei a remisŭ guvernului bulgarŭ o notă spunêndŭ că, după informaţiunile ce'i vinŭ dela d. Hitrovo, ministrulŭ Rusiei la Bucurescĭ, 7 dintre oficerii prinşĭ cu armele în mânĭ dintre carĭ doi, Uzunof şi Panof, au fostŭ esecutaţĭ, erau supuşĭ ruşĭ şi că ministrulŭ Rusiei cere sĕ fiă trataţĭ ca atarĭ. Guvernulŭ a rĕspunsŭ că, afară de căpitanulŭ Baulman, toţĭ condamnaţii erau supuşĭ bulgarĭ, ceea ce toţĭ sciu şi chiar ei au declaratŭ în cursulŭ judecăţii.

Pesta, 7 Martie. — In cercurile competente d'aicĭ se crede, că soluţiunea crisei bulgare nu va întârḑia multŭ şi că peste câteva ḑile se va sci în modŭ definitivŭ, dacă cestiunea orientală póte fi resolvată într'unŭ modŭ pacificŭ séu printr'unŭ rĕsboiu.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 8 Martie. — Delegaţiunea ungară ţine la améḑĭ şedinţa de încheiare. Mai nainte de tóte se promulgă hotărîrile sancţionate.

BERLINŬ, 8 Martie. — Reichstagulŭ a resolvatŭ proiectulŭ militarŭ în prima cetire. Deórece nu s'a adusŭ nicĭ o moţiune la desbaterea comisiunei, se va face a doua cetire în plenum.

RUSCIUCŬ, 8 Martie. — Scirea „Agenţiei Havas": Din partea autorităţilorŭ s'au luatŭ cele mai întinse mĕsurĭ de precauţiune, deórece e temere de o nouă revoltă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Martie st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	96 20
Rentă de hârtiă 5% . .	85 05
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 50
Bonurĭ rurale ungare . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.00
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 —
Bonurĭ croato-slavone . .	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.75
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.10
Renta de hărtiă austriacă	73 29
Renta de arg. austr. . .	79 60
Renta de aurŭ austr. . .	108 20
Losurile din 1860 . . .	131.75
Acțiunile băncei austro-ungare	854 60
Act. băncei de creditŭ ung.	282.70
Act. băncei de creditŭ austr.	274.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.05
Napoleon-d'orĭ	10.15
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	62.70
Londra 10 Livres sterlinge	128.74

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 21 Februarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . .	89—	90—
Renta rom. amort. (5%) .	$91^{3}/_{4}$	$92^{3}/_{4}$
» convert. (6%) . .	83—	84—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	——	——
Credit fonc. rural (7%) . .	$98^{1}/_{2}$	$99^{1}/_{4}$
» „ „ (5%) . .	$82^{3}/_{4}$	$87^{1}/_{2}$
» » urban (7%) . .	$95^{1}/_{2}$	$96^{1}/_{4}$
» » » (6%) . .	$89^{1}/_{4}$	$90^{1}/_{4}$
» » » (5%) . .	78—	79—
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	20.50	21.25
Bancnote austriace contra aurŭ. .	1.90	2.01

Cursulu pieței Brașovŭ

din 7 Martie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.29	Vênd.	8.32
Argint românesc	»	8.25	»	8.30
Napoleon-d'orĭ	»	10.09	»	10.14
Lire turcescĭ	»	11.44	»	11.48
Imperialĭ	»	10.44	»	10.48
Galbenĭ	»	5 97	»	6.02
Scrisurile fonc. »Albina» . .	»	101.—	»	102.—
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 12/1887. c. adm.

Publicațiune.

Comisiunea esmisă pentru administrarea averei bisericei gr. or. din cetatea Brașovului dela Sf. Treime voesce a edifica și ecuipa din nou móra aflătóre în comuna Poiana Mĕrului la valea lungă.

Spesele s'au statoritŭ cu 1676 fl. 39 cr. v. a. Intreprinḑĕtorii îșĭ potŭ preda ofertele lorŭ provĕḑute cu unŭ vadiu de 10% curatorilorŭ încredințațĭ cu pertractarea ofertelorŭ, care pertractare se va ține la 21 Martie a. c. 11 óre a. m. în cancelaria bisericei la Brașovŭ têrgulŭ cailorŭ sub Nr. 34.

Planulŭ, preliminarulŭ și condițiunile se potŭ vedé la notarulŭ comisiunei Iordanŭ I. Munteanu assesorŭ la scaunulŭ orfanalŭ.

Brașovŭ în 5 Martie 1887.

In numele comisiunei administrative.

Curatorii esmișĭ:

1—3 **Thomas Langer** m. p. **Iordan I. Munteanu** m. p.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și postaultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei"

se potŭ face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei lunĭ, mai ușorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se și posta ultimă.

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni	3 fl. —
„ șése lunĭ	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ	10 francĭ
„ șése lunĭ	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6.03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	.
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	—
Clușin (	—	10.28	5.26	6.43	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4.10	5.45	—.
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	---
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6 33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 41
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ